

Przenumerata miejscowa:
bez odnoszenia:
Na rok . . . 9 zar.
„ 6 miesięcy . . . 4 50 k.
„ 3 miesiące . . . 2 25 k.
„ 1 miesiąc . . . — 75 k.
Za odosnozenie dopłaca się
5 kop. miesięcznie.

Przenumerata zamiejscowa
z odsyłką pocztą:
Na rok . . . 12 zar.
„ 6 miesięcy . . . 6 „
„ 3 miesiące . . . 3 „
„ 1 miesiąc . . . 1 „

DZIENNIK WARSZAWSKI

Przenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekie w domu Olchinowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Sołowiewa.

ROK DWUNASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miej-
sca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. —
Oddzielne numera sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

We środę, 4 (16) czerwca, — św. Mirofana patr.
We czwartek, 5 (17) czerwca, — św. Dorofeja mucz.
W piątek, 6 (18) czerwca, — św. Wissariona i II.

Wschód i zachód Słońca.

Słońce wschodzi o godzinie 3 minut 40 rano.
„ zachodzi o godzinie 8 minut 20 wieczór.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą.
Stóp 2 cali 9.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

We środę, 4 (16) czerwca, — św. Benona bisk.
We czwartek, 5 (17) czerwca, — św. Marcjana i Adolfa bisk.
W piątek, 6 (18) czerwca, — św. Marka i Marcelego męcz.

*** Goniec Urzędowy zamieszcza następujące telegamy:**

Ems, 29 maja (10 czerwca). Najjaśniejszy Pan, ukończywszy kurację, z której Jego Cesarska Mość jest zupełnie zadowolony, raczył dziś, o godzinie 3-iej po południu, wyjechać do Jugenheim. Królowa Wirtemberska towarzyszy Jego Cesarskiej Mości.

Jugenheim, 29 maja (10 czerwca). Najjaśniejszy Pan, dziś, o godzinie 7-iej wieczorem, raczył pomysłnie przybyć do Jugenheimu.

DZIAŁ URZĘDOWY.

W Najwyższym ukazie imiennym Jego Cesarskiej Mości wydanym do Senatu Rządzącego w Ems, 14 (26) maja 1875 roku, z Własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem jest powiedziane: W obec mającego nastąpić wprowadzenia w wykonanie zatwierdzonego przez czas 19 lutego roku bieżącego postanowienia o zastosowaniu ustaw sądowych z 20 listopada 1864 roku do warszawskiego okręgu sądowego i dla nadania Ministrowi Sprawiedliwości skuteczniejszych sposobów do przedsięwzięcia środków przygotowawczych w celu urzędowania tego przekształcenia, rozkazujemy: sądownictwo w guberniach Królestwa Polskiego zaraz przyleżyć do wydziału Ministerstwa Sprawiedliwości, nadając Ministrowi Sprawiedliwości te same prawa i wkładając na niego te same obowiązki względem obecnego wydziału sądowego w pomienionych guberniach, jakie dotychczas były nadane Zarządzającemu Przybyczną Naszą Kancelariją do spraw Królestwa Polskiego. Senat Rządzący nie zaniedba wydać dla wykonania niniejszego ukazu właściwego rozporządzenia.

Najjaśniejsza Pani, na najpoddanniejsze przedstawienie przez Ministra Oświecenia Publicznego, ośno wy podania kuratora warszawskiego okręgu naukowego, z 22 marca roku bieżącego, Nr. 106, 30 kwietnia roku bieżącego, Najmłodszej raczyła zezwolić na przyjęcie Chołmskiej sześcioklasowej szkoły żeńskiej pod Najdostojniejszą Swoją protekcją i na nadanie tej szkole nazwy „Maryjskiej”.

Przez rozkaz w wydziale Ministerstwa Oświecenia Publicznego, 24 maja r. b. przetranslokowany został nacelnik suwalskiej dyrekcji naukowej, rzeczywisty radca stanu **Szecebałski** — na nacelnika warszawskiej dyrekcji naukowej, od 17 maja r. b.; przeniesiony został zastójczy przy general-gubermatorze warszawskim urzędnik wydziału cywilnego, radca stanu **Sidorowski** — na nacelnika suwalskiej dyrekcji naukowej, od 17 maja r. b.; otrzymali urlop za granicę: na miesiąc, laborant Cesarskiego warszawskiego uniwersytetu **Wolf** — od 15 lipca r. b.; na sześć tygodni, elementarny nauczyciel lubelskiej szkoły grecko-uniękiej, w gubernji Siedleckiej **Stefanowski** — dla poratowania zdrowia; na dwa miesiące, zaliczony jako urzędnik nadetatowy do warszawskiego okręgu naukowego, były nauczyciel warszawskiego II gimnazjum żeńskiego **Zaleski**; na czas letnich wakacji 1875 r.: rzeczywisty profesor Cesarskiego warszawskiego uniwersytetu **Wostokow**; nadzwyczajny profesorowie tegoż uniwersytetu **Okolski** i **Łuczkiwicz**; prorektor tegoż uniwersytetu **Przewoński**; docent tegoż uniwersytetu **Jeźbera**; pomocnik dyrektora warszawskiej szkoły weterynaryj **Kozierowski**; nauczyciele gimnazjów żeńskich: warszawskich: I-go: **Dachnowicz** i **Woronkow**; II-go: **Kryński**; III-go: **Malmowski**, **Budzikiewicz** i **Stolagiewicz**; IV-go: radca dworu **Zaleski**, radca honorowy **Schlager**, **Radliński**, **Polkotycki**, **Kwintkowski**, **Popłowski** i **Sterling** i VI-go: **Goldberg**, **Betricher**, **Krasnosielski** i **Homolewski**; radomskiego — **Godlewski**; marjampolskiego — **Grigorjewski**; łomżyńskiego — **Molotkow**; płockiego — **Łuczyci**; chołmskiego — **Baczyński**; siedleckiego — **Horoszewicz** i suwalskiego — **Pożorski**; nauczyciel religii siedleckiego gimnazjum żeńskiego, ksiądz **Grabowicz**; nauczyciel wrocławskiej szkoły realnej **Kahl**; nauczyciele warszawskiego II-go gimnazjum żeńskiego: **Frohwein** i **Zielke**; lekarz chołmskiego gimnazjum żeńskiego **Wisniowski**; główna gubernantka warszawskiego III-go gimnazjum żeńskiego **Einsiedel**; gubernantka tegoż gimnazjum **Benni**; odmiestrzyn warszawskiego gimnazjum żeńskiego: II-go — **Szotarska** i IV-go — **Filipeus**; dama klasowa tego ostatniego gimnazjum **Morawicka**; nauczyciel warszawskiego seminarjum nauczycielskiego **Bar**; nauczyciele progimnazjów żeńskich: warszawskich: I-go: radca stanu **Skupiewski** i **Grabowski** i II-go: **Radliński** i **Łozński** i hrubieszowskiego — **Doliński**; nauczyciel religii chołmskiej sześcioklasowej szkoły żeńskiej ksiądz **Dobriański**; nauczyciel szkoły elementarnej katolickiej we wsi Niechianowie w powiecie Kutnowskim, **Wybrakiewicz** i nauczyciel szkoły elementarnej w osadzie Rozpry, w gubernji Petokowskiej, **Łogucki**; z nich dla poratowania zdrowia: **Okolski**, **Łuczkiwicz**, **Kozierowski**, **Dachnowicz**, **Woronkow**, **Kryński**, **Stolagiewicz**, **Polkotycki**, **Kwintkowski**, **Popłowski**, **Krasnosielski**, **Homolewski**, **Godlewski**, **Grigorjewski**, **Molotkow**, **Łuczyci**, **Horoszewicz**, **Pożorski**, **Kahl**, **Wisniowski**, **Einsiedel**, **Szotarska**, **Filipeus**, **Morawicka**, **Bar**, **Skupiewski**, **Grabowski**, **Radliński**, **Łozński**, **Doliński**, **Wybrakiewicz** i **Łogucki**; Inny zostali w służbie, na własne żądanie nacelnik warszawskiej dyrekcji naukowej, radca tajny **Po-**

pow — z dozwoleniem noszenia w dymieji polkafiana mundurowego, do ostatniej posady przywiązano, od 17 maja 1875 roku.

Bank Polski podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, iż stosownie do rozporządzenia J. W-go Ministra Finansów z d. 27 lutego (11 marca) 1871 r. za № 2751, dopełnieniem będzie w Banku Polskim w dniu 12 (24) czerwca r. b. o godzinie 11 z rana, w obecności Delegowanych z Warszawskich Izby, Skarbowej i Kontrolującej oraz Prezesa Banku Polskiego, spalanie listów likwidacyjnych i kuponów od nich, wyosofanych z obiegii i amorzonych w ciągu drugiego półrocza zeszłego 1874 roku, na sumę rs. 1,848,846, wyższej rubli jeden milion osmset czterdzieści osm tysięcy osmset czterdzieści sześć. 3,171.

*** Goniec Urzędowy pisze:**

Za Najwyższem zezwoleniem metropolita kijowski i halięki, najprzewielebniejszy **Arseniusz**, wraz z arcybiskupem chołmskim i warszawskim **Joanicjuszem**, w nocy 20 maja (1 czerwca) przybyli do miasta Lublina, a następnego dnia z rana udali się do miasta Cholma, dla odprawienia uroczystego nabożeństwa 22 maja (3 czerwca), w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego.

Na stacji pocztowej w Siedlczu, o 19 wiorst od miasta Cholma, najprzewielebniejszy był powitany przez władze miejscowe i zebranych z okolicznych wsi włościan, z liczby których jeden doręczył metropolicie chleb i sól i powiedział krótkie powitanie w imieniu włościan, z czego najprzewielebniejszy **Arseniusz** był bardzo zadowolony i dziękował.

Po przybyciu do Cholma obydwa arcybiskupi byli powitani przy cerkwi seminarjum przez administratora diecezji, protojereja **Popiela**, duchowieństwo katedralne i wszystkich dzikańców z chorągwiemi, krzyżem i wodą święconą. Po krótkim nabożeństwie, metropolita ucałował cudowny obraz Matki Boskiej i powiedział mowę powitalną do duchowieństwa, a następnie zwiędził seminarjum i udał się do mieszkania protojereja **Popiela**, gdzie słuchał nabożeństwa całonocnego. Najprzewielebniejszy **Joanicjusz** zaś odprawił całonocne czuwanie w cerkwi sześcioklasowej szkoły żeńskiej, pontyfikalnie, z duchowieństwem chołmskim.

Dnia 22 maja (3 czerwca) w święto Wniebowstąpienia Pańskiego, metropolita i arcybiskup o godzinie 10 z rana przybyli do tej samej cerkwi, gdzie zebrało się około 3,000 ludu, a przed przyjazdem najprzewielebniejszych włościanscy chłopcy i dziewczęta usypali kwiatami polnemi drogę od ganku do wejścia do cerkwi. Liturgie i nabożeństwo odprawiali metropolita **Arseniusz** i arcybiskup **Joanicjusz** z największą uroczystością; duchowieństwo katedralne było w nowozdzielonych biretach i krzyżach na pierś.

Przed rozpoczęciem nabożeństwa, najprzewielebniejszy **Arseniusz** miał obszerną mowę o przeszłym i obecnym położeniu Chołmskiej Rusi, dziękował duchowieństwu i ludowi za połączenie się napowrót z rodzinnym oddawna dla nich Kościołem Prawosławnym i wyjaśnił wysokie znaczenie tego wypadku, który posłużył do przetrwania tutejszej diecezji chołmsko-warszawskiej. W odpowiedzi, protojereja **Popiela** dziękował metropolicie za odwiedzenie Cholmu w najszczerzych i najserdeczniejszych wyrazach. Po skończeniu nabożeństwa do metropolity zbliżyli się po błogosławieństwu lud, wychowawcy i wychowawice wszystkich chołmskich zakładów naukowych. Następnie o godzinie 4-iej po południu najprzewielebniejszy **Arseniusz** i **Joanicjusz**, całe duchowieństwo i władze cywilne byli zaproszeni przez protojereja **Popiela** na obiad, podczas którego wniesione były toasty za zdrowie Najjaśniejszego Pana, za Najświętobliwszy Synod Rządzący, metropolity kijowskiego i haliękiego **Arseniusza**, arcybiskupa chołmskiego i warszawskiego **Joanicjusza** i za połączone napowrót z prawosławiem duchowieństwo i lud.

Dnia 23 maja (4 czerwca), metropolita **Arseniusz**, w towarzystwie arcybiskupa **Joanicjusza** i odprawiany przez administratora diecezji, duchowieństwo katedralne i miejscowe władze administracyjne, wyjechał z Cholma, przez Uściąg do miasta Kowla w gubernji Wolyńskiej, skąd metropolita udał się koleją żelazną Kijowsko-Brzeską do m. Kijowa, zaś arcybiskup **Joanicjusz**, przez Brzesko-Litewską powrócił do Warszawy. Obecne odwiedzenie Cholmu przez metropolite kijowskiego i haliękiego sprawiło nadzwyczaj dobre wrażenie tak na duchowieństwo, jak i na ludzie.

Ambasador niemiecki przy Dworze Cesarsko-Rosyjskim, ksiądz Reus, przejechał przez Warszawę z Wiednia do St. Petersburga. Przyjechali do Warszawy: radca tajny **Pfel**, z Berlina i general-adjutant **Czertkowa**, z St. Petersburga; wyjechali zaś: rzeczywisty radca tajny **Łepuszyn**, do Wiednia, radca tajny, senator **Witte**, do gubernji Suwalskiej i p. o. prezydenta m. Warszawy, general-lejtnant **Witkowski** — do Moskwy.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Z Włocławska piszą do dziennika *Rusk. Imc.* 14-u ołoneckiemu pułkowi piechoty, po zebraniu obozowem w roku bieżącym, przeznaczono jest przeniesienie się na nowe kwatery do m. Łomży. Obywatele miasta i

miejscowe władze cywilne, pragnąc z tego powodu wynurzyć swą przychylność dla pułku, który stał u nich od 1862 roku, urządzili dla wszystkich oficerów obiad, na którym po drogim toaście za zdrowie Najjaśniejszego Pana, wynurzyli swą wdzięczność pułkowi i życzyli mu pomyślnego marszu. W wilję wyjechał pułk z miasta, po nabożeństwie za pomyślną drogę, na placu miejskim zastawiona była przekąska dla niższych wojskowych.

Kompanje strzelców pułku ołoneckiego, które stały w Gostyninie, w podobny sposób były żegnane przez obywateli miasta i władze miejscowe przed wyjściem ich z tego miasta na zebranie pułkowe.

Ceny targowe zboża i innych produktów żywności w mieście Lublinie, od 12 (24) do 17 (29) maja 1875 roku. Za czwartek: pszenicy 7 rs. 78 kop., żyta 5 rs. 32 kop., jęczmienia 5 rs. 16 kop., owsa 6 rs. 71 kop., gryki 7 rs. 61 kop., prosa 6 rs. 88 kop., grochu 9 rs. 41 kop., kartofli 1 rs. 96 kop., kaszy jaglanej 17 rs. 38 kop., jęczmiennej 9 rs. 41 kop., gryczanej grubej 14 rs. 33 kop., drobnej 22 rs. 19 kop., maki pszennej 1-go gatunku 8 rs. 84 kop., 2-go gatunku 6 rs. 88 kop., maki żytniej 1-go gatunku 6 rs. 55 kop., 2-go gatunku 5 rs. 73 kop.; za funt: chleba pyłowego 2½ kop., razowego 1½ kop., wołowy 8 kop., cielęciny 7½ kop., wieprzowiny 9 kop., baraniny 7½ kop.; za pud: siana 90 kop., słomy 50 kop.

Dnia 23 kwietnia (5 maja) we wsi Rokicju Starem, w gminie Brusie, w powiecie Łódzkim, małolentna córka włościanina Rakuszewskiego, **Marjanna**, pozostawiona na dworze bez dozoru, wpadła do cebra napelnionego wodą i utonęła.

Dnia 19 kwietnia (1 maja) w osadzie Nowem-Mieście, w powiecie Rawskim, w studni znaleziono zwłoki niemowlęcia płci żeńskiej. Według wyprowadzonego śledztwa, o zabiciu tego dziecka oskarżona jest jego matka, włościanka **Marjanna Goktarek**, która też odstawiona została do sądu.

Dnia 8 (20) kwietnia we wsi Białe, w gminie t. n., w powiecie Brzezińskim, powiesił się chłopiec włościański **Konstanty Jakubowski**, lat 14 majacy.

WIADOMOŚCI MIEJSCOWE.

Od początku zawiązania się u nas wyszcigów konnych, sledząc ciągle ich dzieje, przyszliśmy do przekonania, iż ten turniej nowożytny, przeniesiony do kraju tutejszego z Anglii i będący, w pierwszych zwłaszcza latach, raczej zabawką możniejszych obywateli niż środkiem potężnym do poprawienia rasy koni miejscowych, obecnie nabrął poważniejszego znaczenia. Dziś już istnieje tu kilka stajni odznaczających się niepospolitemi koniami, a założone stadniny, za pomocą reproduktorów krwi czystej sprowadzanych z Anglii, poczynają wpływać co raz silniej i co raz praktyczniej na rozpowszechnienie koni rasy poprawnej. Hrabiowie **Tomasz** i **Józef Zamojscy**, ks. R. Sanguszko, hr. **Ludwik Krasziński**, hr. **Potoccy** i p. **Ludwik Grabowski**, odznaczali się chlubnie na tem nowem polu a nawet stajnia ostatniego z nich w „Serniakach”, zdobyła sobie rozgłos u angielskich i francuzkich sportsmenów.

Oprócz tego, corocznie prawie przybywają nam co raz nowi, ożywiieni dobrą chęcią obywatele, którzy zajęli się szczerze poprawą rasy koni krajowych i zdają, ile możności, za głównemi przewodnikami na tem polu.

Tegoroczne wyszcigi, rozpoczęte w zeszłej niedziele, wykazały nadto jeszcze fakt znaczący, mianowicie zaś, że ogół publiczności tutejszej co raz żywiej interesuje się temi dorocznemi gonitwami i coraz lepiej pojmuje ich rzeczywistą doniosłość.

Te pierwsze tegoroczne gonitwy, odbyte na Mokotowskim polu, pomimo zapowiadającej się przez dzień cały niepogody, spełniły się bardzo pomyślnie; prawie przed samem już rozpoczęciem wyszcigów słońce przebiło chmury i oświeciło wesołem światłem plac ogromny, który opasany został żywym łańcuchem widzów zgromadzonych licznie. Wszystkie trzy pawilony z galerjami były również przez publiczność zajęte, a do samego hipodromu wjechał liczny szereg powozów napelnionych, jakby żywymi kwiatami, pięknymi i dystyngowanemi damami. Niektóre z tych powozów odznaczały się przeslicznemi koniami czystej rasy — dwie amerykanki — hr. **Berga** i hr. **Augusta Potockiego**, unosiły dwie, przeslicznie dobrane czwórki siwek i kasztanów, które by mogły przedstawić się chlubnie nawet w hipodromie wyszcigów w Derby.

Zaraz po przybyciu J.W. Jenerał - Gubernatora, **Hrabiego Kotzebue**, wraz z dostojną Małżonką, rozpoczęły się wyszcigi.

Do pierwszej gonitwy, o nagrodę Głównego Zarządu stad rządowych (rs. 500), wyznaczoną dla ogierów i klaczy urodzonych w król. polskiem — ze stawką po rs. 50 — stanęły: *Switezianka* klacz p. L. Grabowskiego, *Chon* klacz p. Wodzińskiego, *Raul* ogier, p. Mysyrowicza i *Regalja* klacz, p. Sone. Od samego początku, *Raul* poprowadził gonitwę i trzymał się na przedzie do połowy mety, następnie jednak przescięgnęła go *Switezianka* i pierwsza stanęła u mety. Tym sposobem nagrodę główną wygrał p. L. Grabowski zaś druga rs. 150, ze stawek, przysądzono p. Mysyrowiczowi. W drugiej gonitwie o nagrodę Towarzystwa (rs. 1000) wystąpiły tylko: sliczny i wspaniale zbudowany ogier hr. Tarnowskiego *Przedświ* i *Fripioner* ogier p. Mysyrowicza, albowiem, hr. L. Krasziński cofnął ze szrank klacz swoją, *Lady Bird*, której zapuchła noga. W tym wyszcigu zwycięstwo odniósł *Przedświ*, zaś druga nagrodę, stanowiącą połowę stawek wniesionych w przeddzień gonitwy, przysądzono *Fripionerowi*.

O nagrodę główną Cesarską rs. 2,000, dla ogierów i klaczy nie młodszych jak 4 letnie, urodzonych w Rosji, starało aż pięć koni: *Grand Daniel* ogier p. L. Grabowskiego, *Orfeja*, klacz księcia R. Sanguszki, *Fantaska*, klacz hr. Alfreda Potockiego, *Prim* ogier p. Arapowa i *Lanerkost*, wspaniały ogier kasztanowaty p. Iłowajskiego. Był to wyszcig niezmiernie zajmujący — jednakże współzawodnictwo toczyło się głównie pomiędzy dwoma tylko koniami: *Lanerkostem* i *Grand Danielem*. Po trzykrotnem obiegnięciu mety, *Lanerkost* wyprzedził swego, wstawionego już w wyszcigowych szrankach współzawodnika i pierwszy stanął u mety wśród grzmiących oklasków publiczności; druga nagrodę (rs. 500) przysądzono p. Grabowskiemu.

Ostatnia gonitwa niedzielna o nagrodę Towarzystwa rsr. 300, ze stawkami po rsr. 50, w której sami panowie jechać mieli, wyprzedziła w szranki tylko dwie zapasniczki: *Kotwicę* klacz księcia R. Sanguszki i *Bzurę* klacz p. Woździekiego. Z początku *Bzura* poprowadziła gonitwę, lecz wkrótce dopędzona została, a wreszcie i przescięgnięta przez *Kotwicę*, która też pierwsza stanęła u mety.

Niedawno (patrz № 46 *Dziennika Warsz.* z r. b.) podaliśmy wiadomości o liczbie zakładów naukowych i uczących się w 1873 r. w gubernji Warszawskiej, z wyjątkiem m. Warszawy; obecnie mając wiarogodne wiadomości w tym przedmiocie w pomienionem mieście, przytaczamy je poniżej. Na 1 stycznia 1874 r. w Warszawie było w ogóle, męzkich i żeńskich rządowych i prywatnych zakładów naukowych — 159, w których w 1873 r. było 18,791 uczących się obojga płci, z nich w zakładach męzkich było 12,675 uczniów, a w żeńskich 6,116 uczennic, w tej liczbie w szkołach z klasami dla obojga płci było 1,429 dzieci. Istniejące w Warszawie zakłady naukowe były następujące: Cesarski warszawski uniwersytet, w którym w 1873 r. było 820 studentów; instytut Aleksandryjsko-Maryjski panien, z 216 uczennicami; gimnazjów męzkich, w liczbie których było jedno realne — 7, w których było 2,223 uczniów; gimnazjów żeńskich 4, z 834 uczennicami; progimnazjów męzkich 2, z 354 uczniami; trzyklasowa szkoła miejska, z 111 uczniami; trzyklasowe progimnazjum żeńskie, z 98 uczennicami i seminarjum nauczycielskie, z 67 uczniami. Oprócz tego w Warszawie znajdowały się rozmaite szkoły, pensje, szkółki osób prywatnych i przy kościołach obcych wyznana dla dzieci płci męskiej w liczbie 32, dla dzieci płci żeńskiej 89 i dla dzieci obojga płci 5; w pierwszych było w 1873 roku 3,519 uczniów, w drugich — 4,601 uczennic, a w trzecich, tak zwanych mieszanych 1,284 dzieci obojga płci.

Oprócz wymienionych zakładów, w Warszawie znajdowały się jeszcze następujące specjalne zakłady naukowe: szkoła weterynaryj, w której w 1873 r. było 83 uczniów; klasa rysunkowa, z 288 uczniami; instytut głuchoniemych i ociemniałych, z 195 uczącymi się, z których 126 płci męskiej i 69 płci żeńskiej; szkoła niedzielno-handlowa, z 624 uczniami i 12 szkół niedzielno-rzemieslniczych, z 3,740 uczniami.

Porównując liczbę zakładów naukowych i uczących się w nich obojga płci za dwa lata: 1873 i 1872, widzimy, że w ciągu 1873 roku w liczbie rządowych zakładów naukowych żadne zmiany nie zaszły; co się zaś tyczy szkół prywatnych i pensji, liczba ich powiększyła się o 3, a mianowicie otwarto 9 nowych, a zamknięto 6 dawnych; otwarta też została jedna szkoła ewangelicko-augsburska trzeciego rzędu dla dzieci obojga płci na Pradze. Liczba uczących się we wszystkich zakładach naukowych w Warszawie w 1873 r., w porównaniu z 1872 r. powiększyła się o 168. Co się tyczy stosunku do ogólnej liczby ludności Warszawy, procent uczących się obojga płci w ogóle wynosi 6,80%, czyli jeden uczący się średnio przypada w ogóle prawie na 14 głów ludności Warszawy, po szczególne zaś jeden uczeń przypada na 10 głów ludności męskiej, a jedna uczennica na 20 głów ludności żeńskiej; jeden zaś zakład naukowy średnio przypada na 1,747 głów ludności Warszawy.

Mieszkańcy miasta Warszawy, starając się o wychowanie dzieci, przyczyniają się w ogóle do oświaty publicznej przez ustanawianie stypendiów, urządzanie koncertów, odczytów publicznych i ofiary pieniężne na korzyść uczących się nie będących w stanie wnieść za siebie opłaty szkolnej. Oprócz tego w każdej z ochron warszawskiego Towarzystwa dobroczynności, uczęszczające tam dzieci pobierają bezpłatnie elementarne wykształcenie.

W ciągu 1873 roku w Warszawie nie były otwarte żadne nowe Towarzystwa naukowe, muzea i biblioteki. Istniały zaś następujące Towarzystwa naukowe: lekarskie, farmaceutyczne i zachęty sztuk pięknych. Oprócz tego znajdowała się biblioteka główna przy Cesarskim uniwersytecie warszawskim, z gabinetem numizmatycznym i gabinety: zoologiczny, mineralogiczny i fizyczny, oraz gabinet gipsów i wzorów przy klasie rysunkowej.

Nakoniec sumując wszystkie zakłady naukowe w gubernji warszawskiej, z włączeniem Warszawy, okazuje się, że w 1873 r. ogólna ich liczba wynosiła 636; w porównaniu z 1872 r., liczba zakładów naukowych powiększyła się o 11, prawie wyłącznie prywatnych. Co się tyczy stosunku liczby zakładów naukowych i liczby uczących się wyłącznie w m. Warszawie i w pozostałej części gubernji do ich ludności, należy nadmienić, że pod tym względem liczba zakładów naukowych w gubernji przedstawia się w korzystniejszych warunkach niż w mieście, gdyż w gubernji jeden zakład naukowy przypada na mniejszą liczbę mieszkańców (na 1,704), niż w mieście (na 1,747), ale za to jeden uczący się obojga płci w Warszawie, przypada na mniejszą liczbę ludności, mianowicie na 14 głów, niż w gubernji, gdzie przypada na 35 głów.

* *Warszawska Gazeta Policyjna* zamieszcza następujący wypadek miejski:

— W piątek 30 maja (11 czerwca), w uczątku Pragskim, Henryk Ule, służący z hotelu Europejskiego, kąpiąc się w rzece Wiśle, wypłynął na głębinę, utonął. Ciała jego jeszcze nie wynaleziono.

Z INNYCH GUBERNIJ.

* Z *Humania* piszą pod 20 maja do dziennika *Rusk. Ino.*: Dnia 15 maja 12 achtyrski pułk huzarów imienia jego królewskiej wysokości księcia Fryderyka-Karola pruskiego, konsystujący w Humaniu, obchodził dwudziesto-pięcioletni jubileusz swego najdostojniejszego szefa, księcia Fryderyka-Karola pruskiego.

W pomienionym dniu, o godzinie 9 z rana, pułk był uszykowany na placu parady.

Dowodzący 6-ą dywizją kawalerji, generał-major z Orszaku Jego Cesarskiej Mości Tatjuszew, powiedziałszy kilka gorących słów pułkowi z powodu uroczystości, przeszedł przed frontem winszując huzarom święta. Następnie było odprawione uroczyste nabożeństwo za zdrowie jego wysokości szefa. Potem pułk przedelfował przed dowodzącym dywizją. Po paradzie, dowodzący pułkiem pułkownik Baracz posłał w imieniu pułku telegram z powinszowaniem najdostojniejszemu jubilatowi, pod adresem dowódcy pułku achtyrskiego, figiel-adjutanta hrabiego Mengdena, znajdującego się na czele deputacji pułku w Berlinie.

Tegoż dnia pułk miał szczęście otrzymać od jego wysokości następujący telegram z odpowiedzią:

„Wypisywaj za zdrowie waszego Najjaśniejszego Pana, wyodróżniłem kielich z znajdującymi się tu deputatami pułku achtyrskiego za pomysłność mego walecznego pułku. Spodziewam się, że pułk achtyrski pozostanie zawsze wierny swoim sławnym tradycjom i z godnością podtrzyma szczególne zaufanie, jakie ma dla niego zwierzchność. Za przesłane album i za wyrażone w telegramie życzenie: doczekania mego następnego złotego jubileuszu, za dwadzieścia pięć lat — dziękuję z całego serca.

Spodziewajmy się, że Bóg da nam dożyć i do tego czasu.

Książę Fryderyk-Karol pruski.

Wieczorem tegoż dnia pułkowa rodzina oficerów zebrała się w swym klubie, żeby zakończyć uroczysty dzień w kole rodzinnym, na wesołej gawędzie i wspomnieniach o wypadkach upłynionego dwudziesto-pięcioletniego istnienia pułku i o zmianach w nim od tej pamiętnej chwili, kiedy pułk uzyskał zaszczyt posiadania jako szefa księcia Fryderyka-Karola pruskiego.

* Z zamieszczonego, w ostatnim zeszytce „Prac” Cesarskiego Towarzystwa wolno-ekonomicznego, sprawozdania tego Towarzystwa za rok zeszyły, pomiędzy innymi okazuje się, że przedsięwzięte przez Towarzystwo w 1873 r. wydanie sciennych tablic historii naturalnej, w celu rozpowszechnienia niezbędnych dla gospodarstwa wiejskiego wiadomości z historii natural-

nej, posunęło się o tyle naprzód, że Towarzystwo miało możność w końcu roku wystawić na sprzedaż 13 tablic, trzy — w przedmowie anatomji człowieka i dziesięć — zoologicznych, z objaśnieniami do nich tekstem na 6 1/2 arkuszech druku. Tak tablice, jak i tekst objaśniający, ułożone zostały, według wypracowanego przez komisję programu, pierwotnie przez jej sekretarza, p. Iwersena, a następnie ostatecznie zredagowane: pod względem anatomji człowieka przez akademika F. W. Owsiannikowa, a pod względem zoologii przez zasłużonego profesora K. O. Keslera. Towarzystwo wyznało p. Iwersenowi wynagrodzenie pieniężne, w kwocie 800 rubli, za jego prace.

Ułożenia pozostałych siedmiu tablic botanicznych i objaśniającego ich tekstu podjął się profesor A. N. Bekietow. Ukazanie się ich było spodziewane.

Cena 20 tablic z tekstem oznaczona jest jak najumiarkowana — 8 rub. za egzemplarz, z rabatem 20% dla szkół, instytucji rządowych i księgarzy. „Tak umiarkowana cena, — powiada sprawozdanie, — jak i szczególnie dobre wykonanie tablic, o ile można wnosić z opinii całkiem kompetentnych osób, czynią to wydanie jednym z najdostępiejszych i najpożyteczniejszych wydań z dziedziny historii naturalnej i nie ulega wątpliwości, że to przedsięwzięcie Towarzystwa zasługuje na powszechną wdzięczność.”

Prace wyprawy dla zbadania handlu i wydajności zboża w Rosji zostały ukończone i uwaga komisji zbiorowej, wybranej przez Towarzystwa wolno-ekonomiczne i geograficzne dla urządzenia wyprawy i kierowania takową, skupiona jest wyłącznie na wydaniu jej prac. W ogóle dotąd wydane zostały całkowite sprawozdania o 5 obrębach.

W końcu 1873 r. N. P. Kazański dostarczył Towarzystwu około 30 funtów nasienia rośliny dziutny (Cochorus olitarius według p. Regel), sprowadzonego z Indji przez Towarzystwo pomocy ruskiemu przemysłowi i handlowi, dla dokonania prób nad hodowaniem tej rośliny w Rosji. Rada Towarzystwa wolno-ekonomicznego zaraz wydała rozporządzenie o wysłaniu otrzymanego nasienia do wszystkich uniwersytetów ruskich, główniejszych gospodarsko-wiejskich zakładów Ministerstwa Dóbr rządowych i niektórych Towarzystw gospodarstwa wiejskiego, prosząc je o dokonanie prób. Próby udaty się w Cesarskim Nikitskim ogrodzie, gdzie nasiona dobrze weszły, kwitnęły i wydały nowe nasiona.

Konkurs na premia J. J. Feigina, ogłoszony przez Towarzystwo w 1872 r., żądający rozpraw na dwa zadania: ułożenia „Przewodnika do rozmnażania i hodowania rosnącego bydła rogatego” i „Przewodnika do przechowywania nawozu, z wskazaniem sposobów korzystania z odpadków gospodarskich i budowy tanich obór, z rysunkami i planami”, nie doprowadził do pożądanego rezultatu. Na pierwsze zadanie nie nadesłano Towarzystwu ani jednej rozprawy, a na drugie chociaż nadesłano dwa rękopisy, jeden w języku ruskim, a drugi w niemieckim, wszelako pierwszy z nich nie odpowiadał wymaganiom konkursu pod względem swej treści, a drugi nie był przypuszczony do konkursu, jako napisany nie w ruskim języku. Z powodu tego postanowiono ponowić konkurs na premia J. J. Feigina, pozostawiając te same zadania i wyznaczony termin nadesłania rozpraw Towarzystwa do 15-go kwietnia 1876 r.

Wyznaczenia przez Towarzystwo medalów na znak wdzięczności, lub jako zachęty, za pożyteczne prace, ulepszenia, odkrycia, udoskonalenia i t. p., były w upłynionym roku dość liczne.

Pieniężne wsparcia udzielane nieraz przez Towarzystwo, bez obowiązku zwrotu lub jako pożyczki bezprocentowe, przyniosły często bardzo widoczną i ważną korzyść dla gospodarstwa ruskiego. Na potwierdzenie tego sprawozdanie wspomina o zapomocy w kształcie pożyczki, w kwocie 300 rub., udzielonej jeszcze w 1871 r. naukowemu pomocnikowi rządcy, A. N. Jeremiejewowi, na podróż do Szwajcarii, dla zbadania tamecznego sposobu wyrabiania sera zielonego. Sposób ten dotychczas nie był u nas znany i stanowił sekret szwajcarskich dzierżawców fabryk sera. P. Jeremiejew zwracając w roku bieżącym resztę pożyczki sumy, zawiadomił, że obecnie sposób ten stał się dostępnym w Rosji dla każdego pragnącego poznać takowy i że w twerskiej szkole gospodarstwa mlecznego i wyrobu sera p. Wereszczagina, utrzymywanej przy pomocy Rządu, gdzie p. Jeremiejew, po powrocie z zagranicy, wszedł na majstra, w roku upłynionym naucono sposobu wyrabiania sera zielonego 40 osób, które zaraz weszły do fabryk sera różnych właścicieli ziemskich. Oprócz tego p. Jeremiejew nadesłał Towarzystwu szczegółowy artykuł, pod tytułem: „Wyrob sera zielonego”, początek którego zamieszczony był w październikowym zeszytce „Prac” 1874 roku.

Departamentowi rolnictwa i gospodarstwa wiejskiego Towarzystwo wypłaciło 4,250 rub., na utrzymanie 44 wychowawców w szkole rolniczej przy charkowskim folwarku naukowym i udzieliło komitetowi piśmienności 500 rub. na przedmioty jego zatrudnień. Deputat, wywołany przez Towarzystwo na wystawę gospodarstwa wiejskiego w Warszawie, pp. Swietowoi i Iwersonowi, wypłacił każdemu po 300 rub. na koszt podróży i inne.

Za przykładem lat poprzednich różnym osobom i instytucjom rozesłane były bezpłatnie nasiona do siewu, „Prace” Towarzystwa, plany budowlane i książki, przyczem, pomiędzy innymi, komitetowi piśmienności udzielono ze składu 4,630 egzemplarzy różnych broszur i książek i 100 egzemplarzy „Prac” z 1873 r., dla bezpłatnego rozszania do ludowych szkół i bibliotek.

Czynności Towarzystwa pod względem szczepienia ospy były następujące:

1) Towarzystwo w roku upłynionym podtrzymywało urządzony w 1871 r. w jego domu zakład do otrzymywania limfy ospy z cieląt.

2) Towarzystwo rozesłało do urzędów ziemskich, urzędów lekarskich rządów gubernjalnych, gubernjalnych i obwodowych komitetów oспowych, lekarzy powiatowych, miejskich i pułkowych, dowódców pułków, miejskich i włościańskich szczepicieli ospy: 4,722 rurek z limfą, 2,800 rurek bez limfy, 220 par szkiełek, 508 igieł do szczepienia ospy, 11 szczypczyków i 492 egzemplarzy instrukcji do szczepienia ospy w języku ruskim, a 5 w języku kalmyckim. Wydano w domu Towarzystwa różnym władzom i osobom 1,188 rurek z limfą ospy i 10 par szkiełek. Wraz z limfą przesyłana była instrukcja o użyciu rurek, a do urzędów ziemskich dołączana jeszcze była broszura: „O szczepieniu ospy cielęcej.”

3) Zaszczepiona została ospa w sali do szczepienia ospy w domu Towarzystwa i w mieszkaniu zmarłego członka, doktora K. J. Grumma 1,298 osobom, a w zakładzie cieląt, przez p. Bostrema 4,054 osobom.

4) Wydrukowana została w 2 wydaniu „Instrukcja, jak zapobiedz ospie naturalnej,” w liczbie 3,000 egzemplarzy.

5) Przesłano do Departamentu Lekarskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, na zasadzie Najwyższych rozkazów z 29 marca i 19 lipca 1874 r., dla udzielenia w nagrodę szczepięcym ospę za ich prace w tym przedmiocie, za wrześniowy tercjał 1873 roku 2 złote medale i 10 srebrnych i za styczniowy tercjał 1874 roku 1 złoty medal i 10 srebrnych.

Fundusze Towarzystwa na 1 stycznia 1874 r. wynosiły 372,941 rub. W 1874 r. wydano na zwykłe rozchody budżetowe na przedsięwzięcia naukowe, nagrody naukowe, szczepienie ospy, utrzymanie majątku, kancelarję i korespondencję, rozchody nieprzewidziane, oraz z kapitałów specjalnych 29,371 rub. Oprócz tego na wydanie sciennych tablic historii naturalnej użyto 7,017 rub. Na 1875 r. fundusze Towarzystwa wynosiły 369,226 rubli.

Wartość całego majątku, w pieniądzu i matorjach, licząc medale, procenta narosłe od kapitałów do 1 stycznia 1875 r., dom, zabudowania folwarku ochotniczego, skład książek, bibliotekę i inne ruchomości, oraz długi i zaległości ciężące na różnych osobach wynosiła 557,246 rub. 92 kop.

Na 1 stycznia 1874 w Towarzystwie liczyło się 22 członków honorowych, 482 członków czynnych i 336 członków współpracowników komitetu piśmienności, wybór których w ostatnim czasie odbywa się przez sam komitet.

* W *Ruskim Inwalidzie* piszą, że Cesarskie ruskie Towarzystwo techniczne wydało przekład dzieła Kirkerhardta: „Praktyka budowy statków handlowych”, z atlasem rysunków, który jest do nabycia, w lokalu Towarzystwa. Wiadomo, że nasza konstrukcja statków handlowych, znajdując się, z małemi wyjątkami w stanie niezadowolniającym. Winą tego jest głównie brak dobrych majstrów okrętowych, jak również rysunków statków handlowych, któreby zadość czyniły społecznemu wymaganiom handlowej żeglugi morskiej. Ostatnie rysunki okrętów handlowych, wydane w Rosji, datują z trzydziestego roku i dla tego podstarzały się. Teraźniejszy przekład dokonany został we wszystkich zgodzie z oryginałem szwedzkim, oprócz artykułu o rozdziale statków na planie, który był przerobiony, w celu aby zrobić go bardziej łatwym do pojęcia i dopełniony poprzedzającym go artykułem teoretycznego rysunku statku. Dzieło to nie tyle przeznaczone jest dla inżynierów okrętowych, którzy otrzymali wykształcenie teoretyczne, ile dla budowniczych statków praktyków i majstrów okrętowych, nie mających możności nabycia niezbędnego przygotowania naukowego. Wydaniem przekładu i rysunków była zajęta przy Towarzystwie oddzielna komisja składająca się z 10-ciu członków.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

* W tej chwili zajmują się prawem o prasie, które rząd francuzki ma niebawem przedstawić Zgromadzeniu Narodowemu. *Journal des Débats* podaje w tym względzie objaśnienia, prostujące w części te jakie poprzednio podawał. Według tych świeżych objaśnień, projekt do prawa nie proponuje wcale nadania rządowi prawa zakazu wydawania po wszystkich departamentach dzienników, które podniecają do wojny domowej lub narażają zewnętrzne bezpieczeństwo państwa. Nawet w takich wypadkach, które nie mogą być zawarte w formułach bardzo ścisłych, lecz które jednak tworzą warunkowe wymienienie, prawo zakazu wydawnictwa przysługujące rządowi nie będzie się rozciągało na całą Francję, a i stan obłączenia ciężący obecnie na pięćdziesięciu blisko departamentach, nie będzie mógł być, choćby poprawiony i zmniejszony, zaprowadzonym we wszystkich innych. Komisja prasowa była tego zdania, ażeby taką broń wyjątkową pozostawić rządowi jedynie tylko w czterech departamentach, mianowicie zaś Sekwany, Sekwany i Oazy, Rodanu i ujść Rodanu.

* Az dotąd sejm w Zagrzebiu, powołany do wprowadzenia w życie nowej autonomji w Kroacji, poświęcał się wyłącznie temu wielkiemu zadaniu, nie wdzierając się wcale na pole polityki narodowości. Jednakże święto odbyta podróż cesarza do Dalmacji wywołała zachcianki narodowościowe, domagające się Dalmacji jako przynależności królestwa Kroacji. Wiadomo iż nabycie Dalmacji przez Austrię datuje się od niedawnego czasu, gdyż dopiero traktat paryżki oddał jej takową, a dwór wiedeński nie ma najmniejszej ochoty pozabawić się

tej prowincji nad-adriatyckiej dla wzmocnienia królestwa Świętego Stefana. Cóżkolwiek bądź, jednak krancowa lewica w sejmie Zagrzebskim zaproponowała podanie adresu do Cesarza, z prośbą o zamianowanie komisji mieszanej złożonej z deputowanych kroackich i dalmackich, a która byłaby powołaną do przygotowania podstaw przyszłego zjednoczenia dwóch królestw. Godzi się wątpić ażeby ta propozycja miała choćby najmniejsze widoki powodzenia w Wiedniu.

* Piszą z Londynu pod dniem 9 czerwca: Sultan Zangwebaru przybył do Gravesend o kwadrans na jedenastą z rana. Wsiadł on na mały parowiec który go wysadził przy moście Westminster, a godzinie 2 po południu, przyjęty został przez p. Burke który odczytał adres powitalny. Straż honorowa asystowała podczas przyjęcia. Publiczność zgromadziła się licznie.

* W izbie gmin angielskich, w dniu 10 czerwca, p. Dizraeli odpowiadając panu Whalley, wyrzekł że wie o tem iż jezucici przebywają w Anglii i że to jest pogwałceniem prawa o emancypacji katolików, istniejącego już od pół stulecia; prawa, które wprawdzie dotąd nigdy jeszcze stosowane nie było, a — do którego i teraz rząd uciekać się nie zamierza; lecz rząd nie uważa jednak tego prawa za upadłe całkiem, owszem zastrzegł sobie możność zastosowania go jeżeli kiedy okaże się tego konieczna potrzeba. P. Hardy w odpowiedzi panu Lloyd potwierdził, że czterech żołnierzy brało udział w ceremonji kościoła katolickiego. Znajdowali się oni na utorpie a mieli na sobie mundury, ponieważ nosić takowe nakazywały im przepisy. Nie popełnili przeto żadnego przestępstwa i dla tego wszelka interwencja w tym razie jest niemożliwa. Rząd wystąpił z projektem, zmieniającym stosunki pomiędzy robotnikami a ich chlebodawcami. Proponuje tedy ażeby pogwałcenia umowy narażające w skutkach interesa publicznego, jak na przykład przez oficjalistów kompanij gazowych, wód i t. d. były karane przez prawo kryminalne. Inne kwestje umowy miałyby już być poddawane rozsądzeniu zwykłych sądów cywilnych.

* Gazety londyńskie tygodniowe widocznie nie podzielają wypowiedzianego niedawno zdania *Timesa*, o stosunkowych siłach Niemiec i Anglii. Szczególnie wybitnie zaprzecza temu zdaniu *Saturday Review*, która powiada: „Mamy wiele statków, wiele pieniędzy i wielu żołnierzy; ale ani pierwsze, ani drugie, ani trzecie nie dozwolilo nam zapobiedz katastrofom pod Sadową i pod Sedanem. Od czasu Napoleona I nie było jeszcze takich wojen, których wynik rozstrzygałyby floty. Gdybyśmy mieli sprzymierzeńców, moglibyśmy im dać wiele pieniędzy, ale teraz nie są te czasy, jakie były za Pitta i znużyłoby nam się prędko popieranie sprzymierzeńców, którzy trwoniliby nasze pieniądze, nie słuchając naszych rad i ciągle dając się zwyciężać.” W tym samym duchu oświadczyli się *Spectator* i *Examiner*.

* Z Hong-Kong donoszą do *Köln. Ztg.*, że zarząd dwóch cesarskich wywiera bardzo pożyteczny wpływ na rozwój ludu chińskiego. Kiedy porzuciły haremuwo zamknięcie i wystąpiły w szranki życia publicznego, cesarstwo chińskie znajdowało się w stanie bliskim upadku. Sprzymierzona armja anglo-francuzka zajmowała Kanton i Pekin i zrabowała letni pałac bogdychana. Południowe prowincje były zajęte przez powstanie tajpingów, a na zachodzie, mahometanie zabierali jedną prowincję po drugiej. Cesarz Bien-fung, za przykładem swego dziada, oddawał się rozpuszczeniu z swemi faworytami, pozwalając im uciskać lud i zdradziecko naruszać traktaty z obcymi mocarstwami, które dla położenia temu końca, przysłały do Chin wojska. Cesarz zmuszony był uciec do Mongolji, gdzie też umarł w 1861 roku, opuszczony przez wszystkich. Następcą jego został ogłoszony sześćdziesięcioletni syn jego Tung-czi, a rejenja utworzyła się z dwóch cesarskich i stryja małoletniego cesarza, księcia Kunga. Jedną z cesarskich była prawa żona zmarłego cesarza, a druga jego nałożnica, która jednak powiła następcę tronu i dla tego nosi także tytuł cesarzowej. Pierwsza zowie się Can (co po chińsku znaczy łagodność, spokój), a druga — Cgi (radość). Rejenja rozpoczęła układy o pokój, które dzięki jej zręcznej polityce, doprowadziły nie tylko do pokoju, lecz nawet do zawarcia korzystnego i zaszczepnego dla obu stron przymierza. Chinom posłużyło wiele w tym wypadku wyniesienie się w Anglii pokojowego gabinetu Gladstona. Stosunki Chin z mocarstwami zachodnio-europejskimi ustaliły się tak twarde, że zaszła w nich dotykana zmiana i po objęciu rządu przez młodego cesarza Tung-czi, dwa lata temu. Nowy cesarz po raz pierwszy przyjął na posłuchaniu obcych ambasadorów; posłuchania te miały niejako tajemniczy charakter. Wynikł spór z Japonją i młody cesarz próbował działać samoistnie; lecz pierwsza jego próba w sztuce politycznej była niefortunna i zmuszony był znów uciec się do rad byłej rejenji. W taki sposób, w ciągu dwuletniego jego panowania, cesarzowie i książę Kung nie przestawali być jego tajnymi doradcami, dopóki nakoniec, po nagłej śmierci Tung-czi, nie objął znów władzy w swe ręce. Przekład przeszłości ręczy za to, że nowe położenie stałe zapewnione jest w Chinach na kilka lat, ponieważ nowy cesarz, syn księcia Czunga ma dopiero trzy lata. Przez wybór tego dziecka, rejenja zjednała sobie nieprzychylną jej galeję domu panującego, a z drugiej strony ma zapewnione poparcie mocarstw zachodnich, które uspakaja na przyszłość wypróbowaną zręczność tej rejenji. W ogóle obecnie, położenie rzeczy w Chinach jest bez porównania pomyślniejsze od tego, jakimkolwiek teraźniejszą rejenja objęła władzę w 1861 roku. Powstanie tajpingów jest poskromione; z mocarstwami europejskimi Chiny są w stosunkach pokojowych; zachodni mahometanie nie oparli się

działom i nowej taktyce wojskowej i władza panującej dynastji jest trwale ustalona we wszystkich prowincjach.

* Ostatnia poczta chińska przyniosła następujące wiadomości o rezultacie układów, które prowadził angielski poseł w Pekinie, mister Wad z centralnym zarządem chińskim, w celu uzyskania zadośćuczynienia za napad na wyprawę angielską do Birmanji i zamordowanie Margary. Mister Wad widocznie działał bardzo energicznie i groził zwinięciem swej flagi, w razie gdyby rząd chiński nieprzedsięwziął bezzwłocznie środków koniecznych dla udzielenia zadośćuczynienia. Dnia 12 (24) marca miał naradę z księciem Kungiem, przy czem ten ostatni obiecał, że wszystkie jego żądania zostaną spełnione. Rząd chiński udzielił paszporta dla dwóch angielskich oficerów, którzy w towarzystwie komisarza chińskiego udadzą się do Yunnanu w celu zbadania tej sprawy na miejscu; oprócz tego książę Kung obiecał misterowi Wad, że nikt z obwinionych o napad na wyprawę angielską nie zostanie osędzony, dopóki wysłani przez Wada oficerowie nie zbiorą poszlak przeciwko przestępcom. Wiadomość ta potwierdza się z Kalkuty. Donoszą stamtąd, że pułkownik T. Brown (dowódca wyprawy która była napadnięta) i Ney Elias, pomocnik ajenta dyplomatycznego w Mandalay, otrzymali polecenie udania się bezzwłocznie do Shanghai, gdzie mają się naradzić z Wadem, a następnie razem z komisarzem chińskim i całą wyprawą udadzą się do Yunnanu dla wyprowadzenia pomienionego śledztwa.

* Wiadomo, że spór wynikły pomiędzy Anglią a Portugalią w przedmiocie posiadania zatoki Lagoa na wybrzeżach Afryki, oddany został pod rozszędzenie prezydentowi rzeczpospolitej francuskiej. Przed kilku tygodniami krążyła pogłoska, że marszałek rozszędził tę sprawę na korzyść Portugali. W owej epoce wiadomość ta była przedwczesną, dziś jednakże stała się prawdziwą, tak przynajmniej wnoszą wypada opierające się na objaśnieniach podanych przez *Ajencję Havas*. Marszałek miał tedy przyjąć w dniu 10 czerwca komisię wyznaczoną do zbadania sporu i zatwierdzić opinię wydaną przez nią. Wyrok ten miał być zakomunikowany w tymże samym dniu reprezentantom dwóch państw interesowanych.

* Krwawe rokoszce znów zaczęły się w Haiti. Z tego powodu w depeszy z Kingstown (na w. Jamajce) z 5 maja, donoszą o następującym: W zeszłą niedzielę wybuchła rewolucja w Port-au Prince. Jenerał Bris został ujęty w kościele i rozstrzelany. Czterdziestu cudzoziemców poległo, a pomiędzy nimi lokaj jenerałnego konsula angielskiego. Uczyniono wiele podpaleń i powstancy nie cofali się przed żadnymi wybrkami. Ogłoszony został stan obłężenia. W Port-au Prince stoi angielski statek wojenny, a w krótko przyłączy się do niego drugi. Ponieważ statkom kupieckim zabronione jest wejście do Port-au Prince, przeto wyładowują się w Kingstown.

Jenerał Bris, który stał się ofiarą tego rewolucyjnego ruchu, był tym samym jenerałem, który otrzymał zwycięstwo w kampanji przeciwko Salnava; skłania to do mniemania, że rokosz był przedsięwzięty w celu pomśczenia porażki i śmierci byłego prezydenta. Ale nie wiadomo jeszcze, czy ta rewolucja ma na celu obalenie jenerała Domingo, wybranego w roku zeszłym na ósm lat. Wazność wypadków, zabicie czterdziestu cudzoziemców, dowodzi, że do spisku zamieszane jest wiele osób i że ma on cel polityczny. Dotąd rokosz ogranicza się na mieście Port-au Prince, lecz prawdopodobnie miał on rozgałęzienia i w innych miejscach; konstytucyjne zaś żywioły tej burzliwej rzeczpospolitej tak są nietrwałe, że anarchoja, można powiedzieć, nigdy tam nie ustaje i dosć jednego wzburzenia, aby je zachwiać. Pobyt dwóch angielskich statek wojennych, które pospieszyły na obronę podanych brytańskich, może mieć wielki wpływ na przywrócenie spokojności, tem bardziej, że zabicie podczas bójki jednego poddanego brytańskiego przedstawia naturalną sposobność do wmięszania się.

Depesza z Port-au Prince donosi o następujących słowach o szybkim poskromieniu ruchu rewolucyjnego zaszłego w tem mieście. „Ruch rewolucyjny został poskromiony przez wojska rządowe w kilka minut po pierwszym jego ukazaniu się. Jenerałowie Bris i Pierre zostali zabici. Konsulaty zagraniczne bezzwłocznie napełniły się osobami szukającymi obrony przed gwałtami pospółstwa. Ogłoszony został stan obłężenia z obietnicą amnestji dla wszystkich, kto bezzwłocznie podda się oficerom rządu. Porządek został przywrócony zupełnie.”

Telegram z Kingstown donosił przed kilkoma dniami, że konsul brytański w Port-au-Prince był napađnięty i raniony, w skutku czego kapitan angielskiego statku wojennego chciał bombardować miasto. Z dokładnych informacj okazało się, że cała ta rzecz nie była tak wazna. Konsul brytański powracał z kolacji danej na statku wojennym „Woodlark” do domu, kiedy nagle zatrzymany został przez policjanta za to, że nie wziął z sobą latępni i przez to naruszył polecenie miejskie. To proste wmięszanie się policji nie będzie, według wszelkiego prawdopodobieństwa, źródłem zajść międzynarodowych.

Z Kingstown telegrafują do *Courier des Etats Unis* co następuje: „Według ostatnich doniesień z Port-au-Prince projekt rewolucji został wprowadzony w wykonanie w dzień święta narodowego, w chwili kiedy prezydent był w kościele. Bandy rzuciły się natychmiast na Brisa, Monplaisir-Pierre i Canala, dążących do zajęcia stanowiska prezydenta. Wszyscy oni strasznie bronili się aresztowaniu. Bris był raniony i umarł w

gmachu konsulatu angielskiego; Pierre sam się zabił; Canal uratował się w gmachu konsulatu angielskiego. Porządek został przywrócony następnego dnia. Nie przestają aresztować osób zamieszanych do spisku. Zabito tylko dwóch cudzoziemców i to zupełnie wypadkowo.”

Telegramy z gazet zagranicznych.

* *Wersal, 10 czerwca.* Zgromadzenie Narodowe obradowało w dalszym ciągu nad projektem do prawa o wyższem wykształceniu i w ciągu posiedzenia przyjęło artykuły od 5 do 11-go.

* *Wersal, 11 czerwca.* Na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, minister marynarki, admirał de Montaignac, odczytał raport gubernatora posiadłości w Senegalu, dotyczący wzmiankowanych przez deputowanego Lafona de Pongaufer (z lewicy) wypadków, przy których niektórzy oficerowie i urzędnicy mieli niby popełnić nadużycia władzy. Wyprowadzone w skutku tego urzędowe śledztwo okazało, że oficerowie spełnili tylko swą powinność, poskramiając surowo powstanie krajowców. Następnie p. Savary złożył raport o wyborze p. Bourgoing w departamencie Nièvre. Zgromadzenie odroczyło rozprawy w tym przedmiocie, aż do wydrukowania dokumentów.

* *Berlin, 12 czerwca.* Izba panów, po długiej naradzie przyjęła *en bloc* ordynację prowincjonalną według uchwały izby deputowanych.

* *Monachjum, 11 czerwca.* Dziś wydany *Verordnungsblatt* ogłasza postanowienie królewskie, dotyczące rozwiązania teraźniejszego sejmku, oraz zawiadomienie dotyczące wyboru deputowanych do przyszłej izby. Według tego ostatniego, wybór wyborców wyznaczony jest na 15 lipca, a wybór deputowanych na 24 lipca.

* *Darmstadt, 10 czerwca.* Najjaśniejsza Królowa Wirtemberska Olga Mikołajówna, przybyła do Jengenheim i pozostanie tam do 13 czerwca.

* *Genewa, 10 czerwca.* Wielka rada odrzuciła 44 głosami przeciwko 12, projekt do prawa wniesiony przez Jerzego Faży, dotyczący oddzielenia kościoła od państwa.

* *Rzym, 12 czerwca.* Zaszło wczoraj w izbie deputowanych, przy obradach nad prawem, o bezpieczeństwie publicznem hałaśliwe sceny, spowodowane były przez deputowanego Trojani. Oświadczył on, że władze w Palermo dla zwaloczenia rozbójnictwa, wchodziły w związki z niektórymi dowódcami rozbójników. W licznych wypadkach zbrodnie były popełnione przez osoby posiadające zaufanie rządu, nawet niższe organa policyjne same popełniały zbrodnie. Były prezes gabinetu Lanza, stanowczo zaprzeczył tym twierdzeniom i zażądał dalszych objaśnień. Prawica przyjęła mowę p. Lanza z żywymi oznakami zadowolnienia, lewica zaś popierała p. Trojani. W skutku tego powstało nadzwyczajne wzburzenie i hałaśliwa scena, która spowodowała przesa do zamknięcia posiedzenia. Dzienniki potępiają te wybryki i utrzymują, że podobne sceny nigdy nie miały miejsca w izbie włoskiej.

* *Amsterdam, 11 czerwca.* Według teraz znanego już całkowitego rezultatu wyborów, wybrane zostały do drugiej izby 20 liberalnych, 3 zachowawców, 6 członków stronnictwa anti-rewolucyjnego i 8 ultramontanów. Przy czterech wyborach potrzebne będzie balotowanie, termin którego wyznaczony jest na 22 b. m.

* *Aleksandryja, 11 czerwca.* Riaz-pasza, miejsce którego, jako ministra spraw zagranicznych, zajął Nubar-pasza, mianowany został ministrem rolnictwa. Woda w Nilu zaczęła przybierać.

* *Londyn, 11 czerwca.* Na posiedzeniu izby gmin sekretarz stanu do spraw wewnętrznych, na dalszą interpelację Whalley'a, oświadczył, że nie wie aby znaczna liczba wygnanych zakładników przybyła do Anglii, dla uczynienia tej ostatniej punktem środkowym swych operacji. Byłoby próżnem staraniem nawrócenie państwa angielskiego do polityki papieżstwa i wszelkie usiłowanie w tym duchu byłoby niewątpliwie bezskuteczne.

* *Singapoore, 12 czerwca.* Fregata austriacka „Friedrich” przybyła tu 11 czerwca. W dniu 7 maja przy rzece Siboko (Borneo) miała potyczkę z korsarzami, w której 2 majtków poległo, a dwóch zostało ranionych.

* Oto co podają w *Golosie*, o królu szwedzkim Oskarze: **Król Oskar Szwedzki**, urodzony w Sztokholmie 21-go stycznia 1829 r., jest trzecim synem króla Oskara I i królowej Józefiny. Dzieciństwo swe przepędził pod oczyma króla Karola XIV, byłego marszałka Bernadotte. Wraz z swymi dwoma starszymi braćmi, z których utalentowany książę Gustaw zmarł w 1852 r., Oskar otrzymał gruntowne naukowe wychowanie. Ojciec przysposobił go do marynarki i już w dwudziestym roku życia dowodził brygiem wojennym, na którym odbył wielką żeglugę morską. Po ukończeniu kursu w uniwersytecie upsalskim, książę Oskar wszedł do armji w której wkrótce dosłużył się wyższemu stopni. Zajął się on z wielką gorliwością wyższem wykształceniem oficerów. Jako założyciel i prezes „Towarzystwa wojskowych” w Sztokholmie, książę Oskar miał w takowem kilka odczytów. Jego charakterystyka Karola XII przetłumaczoną jest, między innymi, na język niemiecki. Król wstąpił się także jako poeta.—Jego „Wspomnienia o flocie szwedzkiej” zaszczycone zostały nagrodą przez szwedzką akademię nauk. W Sztokholmie pałac króla, służy za miejsce dla zebrań uczonych, z którymi król lubi utrzymywać wcale niewymuszane stosunki. Wiele zawiązań mu także i sztokholmska akademja muzyczna, której prezesem był lat wiele. Król Oskar jest wielkim stronnikiem Wagnera; prosił on, aby widowisko galowe w Berlinie składało się z „Tannhausera.” Pod-

czas wojny pomiędzy Francją i Niemcami, król, który był wtedy księciem następcą tronu, objawiał wielką działalność w godności „prezesa Towarzystwa dla niesienia pomocy ranionym i chorem wojskowym” i dziełki jemu, do komitetu centralnego niemieckiego przysła- ne były znaczne wsparcia. Sympatji swych dla Niemiec nie tail nigdy i za rządów swego brata, który był przejęty duchem francuzkim. Oprócz tego starał się on uczynić przystępną narodowi szwedzkiemu literaturę niemiecką, za pośrednictwem tłumaczeń. Dokonane przez niego tłumaczenia „Cyda” Kerdera i „Torkwata Tasso” Goethego, rozeszły się w kilku wydaniach.

* Uwieńczony poeta angielski Tennyson ukończył dramat, nad którym długo pracował, a który obecnie jest pod prasą. Tytuł jego: „Królowa Marya.” Treść stanowi całe panowanie Marji Tudor, od wstąpienia jej na tron aż do śmierci.

* Francuzkie Towarzystwo ratowania ginących postanowiło udzielić amerykaninowi Boyton złoty medal, za dokonany przez niego czyn i za uskuteczony wy-nalazek.

* Wyrób maszyn do szycia w Ameryce oceniony został właśnie statystycznie. W roku 1874 sprzedano w Ameryce maszyn do szycia ogółem 528,918, t. j. o 48,588 sztuk mniej niż w roku poprzednim, zaś o 177,313 mniej niż w roku 1872.

* Wielki tragik amerykański, Forrest, zapisał miastu Filadelfji swój majątek, z warunkiem wybudowania przytułku dla podeszłych wiekiem aktorów. Przytułek ma być otwarty dopiero w 21 lat po jego śmierci, kiedy pozostawiony przez niego kapitał dosięgnie cyfry miliona dolarów.

* W Hiszpanji liczą teraz około 26 rozmaitych stronnictw politycznych. Komus przyszło do głowy napisać na to piosnkę satyryczną, która natychmiast rozpowszechniła się po całej Hiszpanji. Śpiewają ją stanowczo wszędzie; zdarza się nieraz zobaczyć ją wydrukowaną na telerzu w restauracji, na pudełku cukierków, na paczce cygar lub zapalek, na chustce od nosa. Pierwsze dwie jej strofy w przelotnym przekładzie są następujące:

Matka moja jest karlistką,
Alfonsista jest mój ojciec,
A mąż, republikaninem,
Inez marzy o Kabrerze.

Bracia dwaj, są federalni,
Inni dwaj zaś radykalni,
Sancho, wuj, to iberyjczyk,
Pablo był kantonalista,
Dzisiaj z niego—już karlista.

* Mówimy nieraz *biljon!* Ale nie wiele kto może sobie przedstawić z należyłą dokładnością jak wielka jest ta ilość. Pewien matematyk w chwili swobodnej obliczył, że gdyby jeden człowiek chciał zliczyć jeden biljon sztuk talarów srebrnych, tedy rzucając z każdym uderzeniem sekundy jedną sztukę, t. j. licząc w każdej minucie 60 talarów i rachując nieprzerwanie dzień i noc, potrzebowałby do tego 31,688 lat przeszło! Przypuściwszy, że talar waży tylko lut, tedy do wybitcia biljona talarów, potrzebowałoby srebra centnarów 312,500,000! Do przewiezienia tego ciężaru z miejsca na miejsce, rachując na jednego konia sto centnarów, potrzebaby 31,250,000 koni!

Redaktor, M. Berg.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

**Warszawa
dnia 3 (15) czerwca.**

**Spostrzeżenia meteorologiczne
dostreżone przez obserwatorjum warszawskie.
Dnia 31 Maja (12 Czerwca) 1875 roku.**

	Odmienne powietrza sprowadzone do 0°	Temper. powietrza Celsjusza.	Wilgoc %	Kierunek wiatru.
g. 7	748.5	+ 14.5	71	zachodni.
1	749.8	+ 18.8	45	pol.-zachodni.
9	749.1	+ 14.7	89	pol.-zachodni.
Dnia 1 (13) Czerwca 1875 roku.				
g. 7	749.1	+ 16.7	72	południowy.
1	747.9	+ 23.2	35	pol.-zachodni.
9	749.0	+ 16.0	58	zachodni.
Dnia 2 (14) Czerwca 1875 roku.				
g. 7	749.2	+ 17.5	71	pol.-zachodni.
1	747.4	+ 25.4	38	zachodni.
9	747.7	+ 17.4	74	zachodni.

Widowiska.

REPERTUAR TEATRÓW WARSZAWSKICH.—We czwartek,—w *teatrze letnim*: komedia *Safanduly* (debiut pany Niwiarowskiej); w piątek,—w *teatrze wielkim*: opera *Les cent veiges* (Sto dziewięć), przez artystów francuzkich;—w *teatrze letnim*: komedje *Okno na 1-em piętrze*; *Kosa i kamień*; *Człta struna* (debiut panny Wolskiej); w sobotę,—w *teatrze wielkim*: opera *Giroflé-Giroflá*, przez artystów francuzkich;—w *teatrze letnim*: komedja *Z postępem*; w niedzielę,—w *teatrze wielkim*: 1-y raz, balet *Bogini Walkalli*;—w *teatrze letnim*: komedja *Na łascie zięcia*.
WIELKI TEATR — *Jutro*, we środę, komedja *Na łascie zięcia*, (po ocałach teatru rozmaitości).—Początek o godzinie 8-iej.—*Wczoraj*, było osób 294.
TEATR LETNI W OGRÓDZIE SASKIM.—*Dzisiaj*, we wtorek, komedja w 4 aktach, *Zydzki*.—Początek o godzinie 8-iej.—*Jutro*, we środę, opera *La Timbale d'Argent* (Kubek srebrny), przez artystów francuzkich.—*Wczoraj*, było osób 807.
GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu warszawskiego).—Otwarty w niedzielę bezpłatnie.
WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH.—Otwarta codziennie, od godziny 10-iej rano do godzi-

ny 5-iej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. —W dzień od osoby w dniu powszednie kop. 15; — w niedzielę za święta kop. 5.

DOLINA SZWAJCARSKA. — *Dzisiaj* i *codziennie*, *Koncert* orkiestry berlińskiej pod kierunkiem dyrektora *Fliege*. —Początek o godzinie 7-iej po południu.—Cena wejścia kop. 25; — w środy i soboty, *Koncerta symfoniczne*.—Cena wejścia kop. 30.

ELDORADO (przy ulicy Długiej N. 586).—*Towarzystwo artystów dramatycznych* pod dyrykcją *Józefa Teala*.—*Dzisiaj* we wtorek, opera komiczna *Maly Faust*.—Początek o godzinie 8-iej wieczorem.

ALHAMBRA (przy ulicy Miodowej). — *Towarzystwo artystów dramatycznych* pod dyrykcją *Anastazja Trapszy*.—*Dzisiaj*, we wtorek, obraz z życia *Syn marnotrawny*.—Początek o godzinie 8-iej wieczorem.

TIVOLI (przy ulicy Królewskiej). — *Towarzystwo artystów dramatycznych* pod dyrykcją *Juljana Grabńskiego*.—*Dzisiaj*, we wtorek, komedja *Nieprzyjacieli kobiet*; — komedja *Male przeszkody*; — operetka *Bursze*. —Początek o godzinie 8-iej wieczorem.

ALKAZAR (przy ulicy Królewskiej). — *Towarzystwo artystów niemieckich* pod dyrykcją *von W. Bernack*. — *Dzisiaj*, we wtorek, komedja *Doktor medicine*; — opera *Herr Huschel and die Seinen*.—Początek o godzinie 8-iej wieczorem.

CYRK SALAMONSKIEGO (przy ulicy Włodzimierskiej). — *Dzisiaj* i *codziennie*, *Wielkie przedstawienia*. — Otwarcie cyrku o godzinie 6 1/2, — początek przedstawienia o godzinie 8-iej wieczorem.

Przyjmowanie chorych.

Profesorowie Warszawskiego Uniwersytetu, w prowadzonych przez siebie klinikach, udzielają chorym przychodnim pomocy lekarskiej bezpłatnie, w następujące dni i godziny:

- W chorobach chirurgicznych, codziennie od godziny 12 do 1, w szpitalu S-go Ducha. — Professor *Girstow*.
- W chorobach chirurgicznych, we środy i piątki od godziny 9 do 11, w szpitalu Dzieciątka Jezusa. — Professor *Kosiński*.
- W chorobach wewnętrznych, codziennie od godziny 11 do 12, w szpitalu Świętego Ducha. — Professor *Lamb*.
- W chorobach wewnętrznych, we środy i piątki od godziny 12 do 1, w szpitalu Dzieciątka Jezusa. — Professor *Andrejevo*.
- W chorobach wenerycznych i skórnych nie wenerycznej natury, wpiątki od godziny 11 do 12, oraz w cierpieniach gardła wenerycznej i nie wenerycznej natury, we wtorki od 11 do 12, w szpitalu S-go Łazarza. — Professor *Trautvetter*.
- W chorobach ocznych, w niedzielę, poniedziałki, wtorki, czwartki i soboty od godziny 1 do 2, oraz w środy i piątki, od godziny 12 do 1, w szpitalu S-go Ducha. — Docent *Wolfring*.

SZPITAL DZIECIOŁTKA JEZUS.

Bezpłatna porada lekarska dla przychodzących chorych. Wejście przez drzwi główne od Wareckiego placu.

Choroby zewnętrzne w ogóle.
Dr *Orłowski* codziennie od 10 do 11 godziny rano.
Choroby organów moczowo-płciowych:
We wtorki, czwartki i soboty od 11 do 11 1/2 godziny przed południem.

Choroby wewnętrzne.
Dr *Pogorzelski* codziennie od 9 do 10 godziny rano.

Przyjmowanie chorych

„W szpitalu świętego Rocha.”
Codziennie od godziny 9-iej do 10-iej rano, głównie zaś:
Choroby zewnętrzne —Dr *Stankiewicz*.
Choroby wewnętrzne —Dr *Obrębski*.

POCIĄGI NA DROGACH ŻELAZNYCH.

Warszawsko-Petersburgska.
Wychodzą (z Pragi):
Pociąg pasażerski o godz. 10 min. 23 rano.
Pociąg pocztowy o godzinie 11 minut 8 wieczór.
Przychodzą (na Pragę): o godz. 7 min. 53 wieczorem i o godz. 4 min. 8 rano.

Warszawsko-Wiedeńska.
Wychodzą z Warszawy:
Pociąg kurjerski (klasa 1 i 2) o godz. 7 min. 20 rano.
Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 11 min. 15 rano.
Pociąg osobowy (klasy 1, 2 i 3), o godz. 10 wieczorem.
Pociąg osobowo - miejscowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 5 po południu (dochodzi tylko do Petrokowa).
Do Łodzi wyjeżdża się z Warszawy pociągami: kurjerskim o godzinie 7 min. 20 z rana i osobowymi o godz. 11 min. 15 z rana i o godz. 10 wieczorem.

Przychodzą do Warszawy:
Kurjerski o godz. 8 min. 20 wieczorem.
Osobowy (4 klasy) o godz. 6 min. 20 po południu.
Osobowy (8 klasy), o godz. 7 min. 30 z rana.
Miejscowy (z Petrokowa) o godz. 10 z rana.

Warszawsko-Bydgoska.
Wychodzą z Warszawy:
Pociąg kurjerski (klasa 1 i 2) o godz. 3 min. 15 po południu.
Pociąg osobowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 35 rano.
Pociąg osobowo - miejscowy (4-ry klasy) o godz. 6 min. 5 po południu (tylko do Włocławska).
Przychodzą do Warszawy:
Kurjerski o godz. 2 min. 15 po południu.
Osobowy o godz. 10 min. 15 wieczorem.
Miejscowy o godz. 10 z rana.

Warszawsko-Terespolska.
Wychodzą (z Pragi):
Pociąg kurjerski (klasa 1 i 2) o godz. 9 min. 42 wieczorem.
Pociąg towarowo-osobowy (2 i 3 klasa) o godz. 7 min. 10 z rana.
Pociąg pocztowy, 3 klasy, o godz. 2 min. 8 po południu.
Przychodzą (na Pragę): o godz. 5 min. 58 z rana; o godz. 10 min. 46 wieczorem; i o godz. 2 min. 6 po południu.

* W dniu 2 (14) bież. mies. i r., chorych w 8-miu szpitalach przybyło 53, wyzdrowiało 61, umarło 7, pozostało 1488 (mężczyzn 702, kobiet 786), z nich w szpitalu starozakonnym mężczyzn 115, kobiet 124.

Przyjechali: —Jenerał-majorowie: *Radoszkowski*, z St. Petersburga, *Ismajłow*, z Moskwy, *Atarszjkow*, z Jekaterynodar; — rzeczywisci radcowie stanu: *Laskowski*, — St. Petersburga, *Riedlin*, z Wiednia, *Frejgang*, z Luzblina, *Stenger*, z objazdu; —kamerjunker Dworu Jego Cesarskiej Mości hr. *Berg*, z Rygi.

Wyjechali: — Jenerał-lejtnant *Boguszewski*, do Wiednia; — rzeczywisci radcowie stanu: *Lwowski*, do Aleksandrowa, *Terner*, do St. Petersburga, *Frybes*, do Grcdna, *Siemienow*, do Kurska.

Cena okowity dnia 2 (14) czerwca.
wiadro od ra. — — —
garniec od ra. — — —
Hurtowa skladowa 5,96, — — —
Pojedyncza szynkarska — — —
Stosunek garnca do wiadra 100:80 1/2. (G. H.)

